

# Životné prostredie Slovenskej republiky v roku 2019

Kľúčové údaje a informácie



MINISTERSTVO  
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA  
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



SLOVENSKÁ  
AGENTÚRA  
ŽIVOTNÉHO  
PROSTREDIA

# Úvod

Systematické hodnotenie životného prostredia a sprístupňovanie informácií o životnom prostredí v Slovenskej republike sa začalo v období rokov 1992 – 1993 publikovaním prvej Správy o stave životného prostredia v Slovenskej republike (ďalej len „Správa“). Od tohto obdobia je publikovaná každoročne. Cieľom Správy je podať komplexné, hodnoverné a ucelené informácie o stave životného prostredia na Slovensku, príčinách a dôsledkoch tohto stavu, vybraných nástrojoch starostlivosti o životné prostredie, ako aj o úlohe medzinárodnej spolupráce v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

Pravidelné publikovanie Správy vyplýva zo zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí a zákona č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí.

Zodpovedným orgánom za jej vydanie je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Návrh vypracováva Slovenská agentúra životného prostredia v úzkej spolupráci s inštitúciami zodpovednými za získavanie, zber a vyhodnocovanie údajov a informácií v rámci rezortu životného prostredia ako aj ďalších dotknutých rezortov.

Správa vychádza v tlačenej verzii a je prístupná na Enviroportáli: <https://www.enviroportal.sk/spravy/index>.

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2019 prešla zmenou svojej štruktúry s cieľom byť jedným z nástrojov na odpočet **Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 – Zelenšie Slovensko** (ďalej len „**Envirostratégia 2030**“), schválenej vládou Slovenskej republiky vo februári 2019.

Doplnkovým materiálom k nej je táto brožúra **Životné prostredie Slovenskej republiky v roku 2019** s podtitulom **Kľúčové údaje a informácie**.

Je určená pre odbornú, ako aj širokú verejnosť, podporuje prístup ku kľúčovým údajom a informáciám o životnom prostredí Slovenskej republiky v užívateľsky zaujímavej forme. Uvádza základné informácie pomocou infografík, pričom detailnejšie analýzy je možné nájsť v Správe. Obdobne ako Správa, aj obsah brožúry vychádza z obsahu Envirostratégie 2030.

# Obsah

## Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

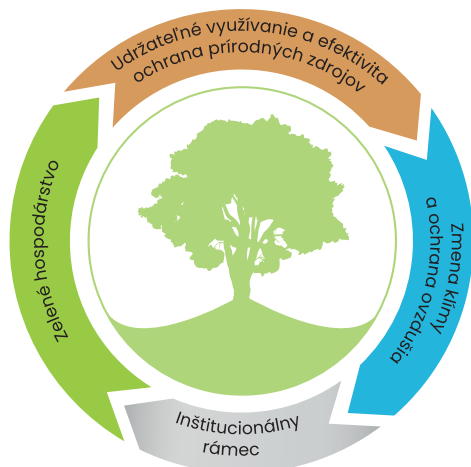
1. Dostatok čistej vody pre všetkých .....	3
2. Účinná ochrana prírody a krajiny .....	5
3. Udržateľné hospodárenie s pôdou .....	6
4. Plnenie funkcií lesov .....	7
5. Racionálne využívanie horninového prostredia .....	8

## Zmena klímy a ochrana ovzdušia

6. Predchádzanie zmene klímy a zmiernovanie jej dopadov .....	9
7. Ochrana pred následkami povodní .....	10
8. Riešenie sucha a nedostatku vody .....	11
9. Čisté ovzdušie .....	12

## Zelené hospodárstvo

10. Smerom k obehovému hospodárstvu .....	13
11. Ekonomická a zároveň ekologická energia .....	14
12. Ekonomické nástroje pre lepšie životné prostredie .....	15



# 1. Dostatok čistej vody pre všetkých



**850**

útvarov povrchových vôd vo **veľmi dobrom a dobrom ekologickom stave/potenciáli** (56,2 %),

**525**

útvarov v **priemernom** (34,8 %) a

**135**

útvarov v **zlom a veľmi zlom ekologickom stave/potenciáli** (9 %)

*(referenčné obdobie 2009 – 2012)*



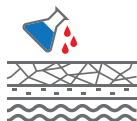
**1 473**

útvarov povrchových vôd v **dobrom chemickom stave** (97,6 %),

**37**

útvarov v **zlom chemickom stave** (2,4 %)

*(referenčné obdobie 2009 – 2012)*



**64**

útvarov podzemných vôd v **dobrom chemickom stave** (85,3 %),

**11**

útvarov v **zlom chemickom stave** (14,7 %)

*(referenčné obdobie 2009 – 2012)*



**72**

útvarov podzemných vôd v **dobrom kvantitatívnom stave** a

**3**

útvary v **zlom kvantitatívnom stave**

*(referenčné obdobie 2009 – 2012)*



# 1. Dostatok čistej vody pre všetkých



**89,55 %**

obyvateľov zásobovaných  
z verejných vodovodov



**99,76 %**

analýz pitnej vody vyhovujúcich  
hygienickým limitom



**69,13 %**

obyvateľov napojených  
na verejnú kanalizáciu



**608 672 tis. m<sup>3</sup>**

vypustených odpadových vôd,  
z toho **93,8 %** čistených

## 2. Účinná ochrana prírody a krajiny



**75 % / 63,4 %**  
druhov/biotopov európskeho významu v nepriaznivom stave (nevyhovujúci, príp. zlý)



**823 / 816**  
chránených druhov rastlín/  
živočíchov  
s výskytom v SR



**23,4 % / 29,8 %**  
podiel národnej/európskej sústavy  
CHÚ z výmery SR, z toho  
**37,4 %**  
bez vzájomných prekryvov



**9** národných parkov  
**14** chránených krajinných oblastí  
**1 098** tzv. maloplošných  
chránených území



**63,7 %**  
objasnenosť prípadov  
environmentálnej trestnej činnosti  
za oblasť ochrany rastlín  
a živočíchov



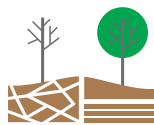
**443**  
chránených stromov a ich skupín,  
z toho  
**37,2 %**  
ohrozených, príp. degradovaných



### 3. Udržateľné hospodárenie s pôdou



**2 376 712 ha**  
poľnohospodárskej pôdy  
(48,5 % z celkovej výmery SR)



**99 %**  
poľnohospodárskeho  
pôdneho fondu hygienicky  
vyhovujúceho



**102,8 kg**  
čistých živín priemyselných  
hnojív aplikovaných na hektár  
poľnohospodárskej pôdy



**5 670,6 t**  
pesticídov  
spotrebovaných  
v poľnohospodárstve



**10,19 %**  
podiel výmery poľnohospodárskej  
pôdy v systéme ekologickej  
poľnohospodárskej výroby



**275 454 ha**  
poľnohospodárskej pôdy  
ohrozených aktuálnou  
vodnou eróziou

## 4. Plnenie funkcií lesov



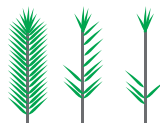
**41,3 %**  
lesnatosť SR



**63,5 % / 36,5 %**  
listnatých/ihličnatých drevín  
v lesoch SR – prevláda všeobecne  
vhodné drevinové zloženie



**72,6 %** hospodárske lesy  
**17,3 %** lesy ochranné  
**10,1 %** lesy osobitného určenia



**38,6 %**  
defoliácia (odlistenie) stromov –  
nepriaznivý zdravotný  
stav lesov



**76,9 %**  
intenzita využívania lesných  
zdrojov (podiel ťažby dreva na jeho  
prírastku) je stále udržateľná,  
ale dlhodobo značne narástla



**9 218 500 m<sup>3</sup>**  
vyťaženého dreva  
**55,9 %**  
podiel náhodných ťažieb  
na celkovej ťažbe dreva





## 5. Racionálne využívanie horninového prostredia



**17 133 mil. ton**  
zásob nerastných surovín  
na ložiskách vyhradených nerastov



**3 915 mil. ton**  
zásob na ložiskách  
nevyhradených nerastov



**310**  
potvrdených environmentálnych  
záťaží, z toho  
**152** s vysokou prioritou riešenia



**20**  
sanovaných lokalít  
environmentálnych záťaží  
s vysokou prioritou,  
**4** sanácie ukončené

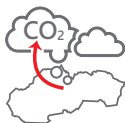


**24 222**  
svahových porúch –  
väčšinou zosuvov



**103**  
úložísk ťažobného odpadu, z toho  
**83** odvalov a **20** odkalísk

## 6. Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov



**43 348 350 ton**

antropogénnych emisií  
skleníkových plynov v CO<sub>2</sub>  
ekvivalentoch

*(bez započítania sektora Využívanie krajiny, zmeny vo využívaní krajiny a lesníctvo)*



**76 %**

podiel oxidu uhličitého, pochádzajúci  
zo sektorov energetika a doprava,

**22,2 %**

z priemyselných procesov a

**6,3 %**

z poľnohospodárstva



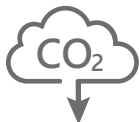
**12 %**

pokles emisií v sektoroch Európskej  
schémy obchodovania s emisími  
kvótami (ETS) od roku 2005



**18,4 %**

pokles emisií skleníkových plynov  
v sektoroch mimo ETS  
od roku 2005



**41 %**

pokles emisií skleníkových plynov  
od roku 1990



o **2,0 až 2,7 °C**

teplejší rok ako dlhodobý priemer  
1951 – 1980



## 7. Ochrana pred následkami povodní



**89 dní**

s výskytom 1. až 3. stupňa  
povodňovej aktivity



**777**

vydaných  
hydrologických výstrah



**144** obcí a miest a

**313** obyvateľov postihnutých  
povodňami,

**3** osoby boli usmrtené



**7 684 327,08 €**

tvorili výdavky a škody  
spôsobené povodňami



**117**

obyvateľov ochránených  
preventívnymi protipovodňovými  
opatreniami



**195**

geografických oblastí  
s potenciálne významným  
povodňovým rizikom

## 8. Riešenie sucha a nedostatku vody



### výrazné až extrémne sucho

v niektorých oblastiach SR



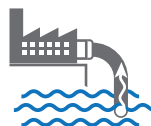
### zrážkovo normálny rok

na väčšine územia SR



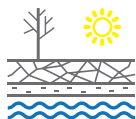
### pokles vodnosti tokov

povrchových vôd za obdobie rokov 1961 – 2019 voči referenčnému obdobiu 1961 – 2000



**6,21 %**

celkových odberov z odtoku z územia SR



### dopad sucha na podzemnú vodu

najvýraznejší v povodí Váhu a tokov východného Slovenska



**14,38 mil. m<sup>3</sup>**  
povrchových vôd odobratých na závlahy



## 9. Čisté ovzdušie



**44 %**

pokles emisií základných  
znečisťujúcich látok oproti  
roku 2005



**51 %**

pokles emisií tuhých častíc  
oproti roku 2005



**44,6 %**

podiel dopravy  
na emisiách NO<sub>x</sub>



**1 891 ks**

zaregistrovaných osobných  
elektromobilov



**-3,3 %**

odchýlka celkového  
atmosférického ozónu oproti  
dlhodobému priemeru



na **7** monitorovacích staniciach  
došlo k prekročeniu cieľovej  
hodnoty na ochranu zdravia pre  
benzo(a)pyrén

a na **3** staniciach k prekročeniu  
limitnej hodnoty na ochranu  
ľudského zdravia pre 24 hodinové  
koncentrácie PM<sub>10</sub>

## 10. Smerom k obehovému hospodárstvu



**2 369 725 ton**  
komunálneho odpadu  
**434 kg**  
komunálneho odpadu  
na obyvateľa



**66,6 %**  
odpadov z obalov materiálovo  
zhodnotených



**40,3 %**  
miera recyklácie  
komunálneho odpadu



**50,6 %**  
miera skládkovania  
komunálneho odpadu



**1,15 eur/kg**  
produktivita zdrojov  
v hospodárstve



**13,5 ton/obyv.**  
domáca materiálová spotreba



## 11. Ekonomická a zároveň ekologická energia



**9.** najvyššia energetická náročnosť slovenského hospodárstva v rámci EÚ



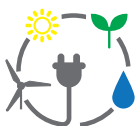
**671 567 TJ**  
primárna energetická spotreba



**o 1,9 %**  
vyššia konečná energetická spotreba v porovnaní s rokom 2005,  
najvyšší **37 %**  
podiel mal sektor priemyslu



**80 %**  
podiel bezuhlíkovej výroby elektriny



**12,3 %**  
podiel energie z obnoviteľných zdrojov



**56,4 %**  
pokles emisií skleníkových plynov zo sektora energetiky v porovnaní s východiskovým rokom 1990

## 12. Ekonomické nástroje pre lepšie životné prostredie



**1 211 210 tis. eur**  
výška nákladov na ochranu  
životného prostredia za podniky  
a obce



**1 796 tis. eur**  
príjmy Environmentálneho fondu  
z pokút



**244 184 tis. eur**  
príjmy Environmentálneho fondu  
z výnosov dražieb v rámci  
obchodovania  
s emisnými kvótami



**48 603 tis. eur**  
príjmy Environmentálneho fondu  
z poplatkov



**2,39 %**  
podiel daní s environmentálnym  
aspektom na HDP



**956 469 tis. eur**  
čerpanie finančných prostriedkov  
z Operačného programu  
Kvalita životného prostredia



Dovoľujeme si vás oboznámiť sa s možnosťou vyplnenia dotazníka spokojnosti, ktorého cieľom je zistiť váš názor k publikáciám o životnom prostredí vydávaných MŽP SR a SAŽP. Vaše pripomienky, nápady, postrehy, prípadne upozornenia nám pomôžu zlepšiť ich prípravu, preto sú veľmi vítané. Za vašu ochotu a čas vám ďakujeme!

Dotazník spokojnosti <https://www.enviportal.sk/spravy/dotaznik>

### Dostupné publikácie:

Správy o stave životného prostredia  
<https://www.enviportal.sk/spravy/kat21>

Sektorové indikátorové správy  
<https://www.enviportal.sk/spravy/sektorove-spravy>

Výhľadové štúdie a globálne megatrendy  
<https://www.enviportal.sk/spravy/vyhľadove-studie-a-globalne-megatrendy>

Informačné materiály o ŽP  
<https://www.enviportal.sk/spravy/informacne-brozury-o-zp>



**Názov:** Životné prostredie Slovenskej republiky v roku 2019 – Kľúčové údaje a informácie

**Editor:** Ing. Zuzana Lieskovská, Ing. Ľubica Koreňová

**Členovia zostavovateľského kolektívu:** Ing. Dorota Hericová, Mgr. Peter Kapusta, Ing. Ľubica Koreňová, Ing. Beáta Kročková, Ing. Zuzana Lieskovská, Ing. Miroslav Mokrý, Ing. Katarína Škantárová, Ing. Slávka Štroffeková

**Vydavateľ:** Ministerstvo životného prostredia SR, Slovenská agentúra životného prostredia

**Grafika:** Ing. Viktória Ihringová

**Náklad:** 1000 ks

**Rok vydania:** 2020

**Tlač:** DMC, s.r.o.

ISBN: 978-80-8213-031-0



Táto publikácia je vytlačaná na PEFC certifikovanom papieri.

Nákupom produktov so značkou PEFC podporujete zodpovedné obhospodarovanie lesov a prispievate k ich zachovávaniu a ochrane.

